

Oddagrein
Eiríkur Lindenskov
blaðstjóri

VIKUSKIFTI

27. NOVEMBER 2015

28 ár at loysa rumbulsmál

Nú vil meiriluti av tinginum loysa samkyndum at giftast

Tað var í mars mánaði í 1988, at eldur var í skálanum, tí at landsstýrið ætlaði at geva samkyndum rættindi, sum meirilutin í politisku skipanin ikki helt, at tey skuldu hava.

Upprunin var, at ætlanin var at fáa eitt orð inn í borgarligu revsilógina soleiðis, at tað skuldi verða revsivert at happa fólk vegna kynsligan samleika.

Málið byrjaði á landsstýrisfundi 10. desember í 1987. Tá samtykti landstýrið at bera niðan í tingið uppskotið um broyting í grein 266b, ið snýr seg um happing ella forfylging vegna ...»sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering...«

Tað var ikki fyrr enn málið kom í lögtingið,

at teir báðir í Kristiliga Fólkaflakkinum, Tordur Niclasen og Niels Pauli Danielsen uppdagaðu, hvat tað var, sum Niels Pauli Daneilsen hevði verið við til at samtykt í landsstýrinum.

Tí tað at seta bann fyri at happa fólk, sum vóru samkynd, var fyrsta stigið á glíðibreytini, søgdu teir. Øsingin varð so stór av hesum, at málið fall í lögtinginum við einum braki – bara ein atkvøða var fyri, og tað var einasta kvinnan í lögtinginum, Karin Kjølbro, sum atkvøddi fyri.

Um talan var um glíðibreyt ella ikki skal vera ósagt. Tí tað hevur sum so ongan týðning. Vit eru komin har til, at hjúnalag millum tvey av sama kyni er góðkent av fólkinum, og tí hevur øsingin mist flogið soleiðis, at tað nú kann samtykkjast á tingi. Nýggja lögtingið er eisini á hesum øki øðrvísi

enn tað undanfarna – og tí tykist nú vera greitt, at málið um at loysa samkyndum at giftast verður samtykt.

Hesaferð hevur Miðflokkurin ikki møguleikan at binda tingfólk til at atkvøða í móti. Tað lagna er tó, at hesaferð er tað Bárður Nielsen og Sambandsflokkurin, sum hava tann ivasama heiður at binda sínar menn niður – við at taka tey samkyndu til gísla í eini roynd av vinna samgonguni neisur.

Øsingin í móti samkyndum, sum Kristiligi Fólkaflakkurin loysti úr lagdi í mars mánaði í 1988 endar eftir øllum at døma 1. juli 2016, tá tey fyrstu samkyndu í Føroyum kunnu giftast.

Sjaldan hevur so nógv politiskt stríð verið um eitt so náttúrligt mál um at viðurkenna fólk sum tað, tey eru.

Visti tú?
At

Í MENNISKUM GÓÐUR TOKKI

Kunnu nú søkja jólahjálp

Allar umsóknir verða viðgjørðar í trúnaði og burturbeindar aftaná

Barnafamiljur, ið eru illa fyri figgjarliga, kunnu nú søkja um jólahjálp frá áttinum Í menniskj-um góður tokki.

Hesum boðaði Barnabati frá um dagarnar.

Tað kann gerast á síðuni takk.fo ella við at ringja á 212216 komandi mánakvöld og týskvöld millum klokkan 19 og 21.

Barnabati sigur, at øll kunnu trygt søkja um jólahjálp, tí eingin óviðkomandi fær innlit í umsóknirnar.

– Viðgerðin av umsóknunum fer fram í trúnaði og undir tagnarskyldu. Tá jólahjálpin er latin, verða allar umsóknir burturbeindar, sigur Djóni Eidesgaard í Barnabata.

Søkja fleiri enn til ber at veita jólahjálp, verður jólahjálpin latin teimum familjum, ið hava tað truplast.

Seinasta freist at søkja um jólahjálp er mikudagin 2. desember á midnátt, og í seinasta lagi 21. desember hava øll fingið svar.

Les eisini blaðið á telefonini

Í blaðnum...

Tey 12 heimskendu systkini úr Rituvík

Siðsøga síða 34-35

Sýriska andstøðan er syndrað

Tíðargrein síða 30-31

INNTØKULÓGIRNAR Í 1986

30 ár við fyribils oljugjaldi

Afturhvarv um oljuavgjald

– Oljugjaldið frá 1986 man vera gott dømi um, at hava vit fingið eitt avgjald, so sleppa vit ikki av við tað aftur.

Í septembermánaði í 1986 vantaðu pengar í landskassanum, og tí setti landsstýrið serlig tiltøk í verk – kallað inntøkulógir.

Eitt av tiltøkunum at útvega landskassanum fleiri pengar var tað so vælkenda »oljuavgjaldið«.

Tað var Jóngerð Purkhús, sum tá var figgjararmálaráfrú, og hon greiddi frá, hví hesi 70 oyrini skuldu leggjast oman á oljuprísins. Oljan kostaði tá 1 krónur og 20 oyrur. Eftir avgjaldið kostaði hon 1 krónur og 90 oyrur.

Í grundgevinginum tá varð sagt, at oljuavgjaldið fór at minka við 7 oyrum fyri hvørji 10 oyrur, sum oljan dýrkaði.

Alt oljuavgjaldi skuldi vera burtur, tá oljuprísurin kom upp á 3 krónur og 15 oyrur.

Ráoljan kostar í dag (19. oktober 2015) 5

krónur og 74 oyrur. Og oljuavgjaldið – ja, tað er hvørki burtur ella minkað, tí tað er 80 oyrur fyri liturin.

Ein av ventilunum, sum Kristina Háfoss situr og skruvar upp á hesum døgum, er júst hendan skrávan – oljuavgjaldið, sum var ein fyribilsloyn at útvega landskassanum pengar fyri skjótt 30 árum síðani.

Kanska hetta sigur okkum nakað um, hvussu »trúgv« nýggja avgjöld eru. Vit sleppa ongantið av við tey aftur.

TINGFÓLK KJAKAST UM KRINGVARPIÐ

»Føroyar vóru eitt land og eitt demokrati langt á Kringvarpið varð til.«

Jógvan á Lakjuni, lögtingsmaður og fyrrverandi landsstýrismaðurin sum skapti stovnin Kringvarp Føroya

Sosialurin

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri:
Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Útgevari: Sp/f Sosialurin

Grafiskt snið/layout:
Pætur Eyðunsson Jensen
Uppseting: Sosialurin,
Tékniska deild
Prent: Prentmiðstøðin

Miðlahúsið:
Avgreiðsla: mán - frí
kl. 08.00 - 16.00

Víkuskifti redaktørur
Barbara Holm
barbara@sosialurin.fo

Lýsingar
Frida Mellemgaard,
lýsingasamskipari
lysing@sosialurin.fo
tel. 341826